Dosarul nr. *2-23061242-05-2r-20122024* Judecătoria Cahul, sediul Central
Judecător Aliona Sârbu

Curtea de Apel Sud
D E CI Z I E
În Numele Legii

20 martie 2025 mun. Cahul

Colegiul judiciar al Curții de Apel Sud, sediul Cahul,
judecând în componența:
***președintelui* completului de judecată, dnei:** *Natalia BONDARENCO*,
***judecătorilor*: dlui** *Vitalie MOVILĂ* și **dlui** *Serghei PILIPENCO*,

în lipsa părților, a judecat recursul ordinar, declarat de avocatul Patic Eduard în interesele lui Butuc Vasile împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 19 noiembrie 2024, pronunțată la cererea privind ridicarea excepției de tardivitate depusă de reprezentantul pârâtului, avocat Botezatu Mihai în cadrul examinării cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Butuc Vasile către Florința Igor cu privire la încasarea datoriei și cererea reconvențională cu privire la declararea nulității actului juridic,

C O N S T A T Ă :

În fapt.

La 28 aprilie 2023, în judecătoria Cahul, sediul Central a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de Butuc Vasile către Florința Igor cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea cererii de chemare în judecată fiind indicat că prin recipisa de împrumut dinte el (Butuc Vasile) și Florința Igor se confirmă că a dat cu titlu de împrumut lui Florința Igor suma de 25000 Euro. În vederea restituirii împrumutului, la data de 27.09.2022, reclamantul a expediat în adresa pârâtului cerere prin care a solicitat restituirea împrumutului în termen de 5 zile din data recepționării cererii. Contrar solicitării pârâtul nu și-a onorat obligațiile de plată, drept urmare a înaintat prezenta acțiune în instanța de judecată. La data de 03.08.2024 Butuc Vasile a depus cerere privind majorarea pretențiilor, solicitând încasarea dobânzii de întârziere.

La 25 octombrie 2023, în ședința de judecată a fost depusă cererea reconvențională cu privire la declararea nulității actului juridic (și anume recipisa pusă la baza pretențiilor formulate de Butuc Vasile). În susținerea cererii fiind indicat că Florința Igor a activat într-o companie de construcții din Spania ce aparținea lui Butuc Vasile. Până în anul 2021 (momentul când între părți au apărut neînțelegeri vis-a-vis de salariul primit și activitatea desfășurată), Florința Igor a activat în compania lui Butuc Vasile împreună cu alte persoane cetățeni ai Republicii Moldova. Din spusele lui Butuc Vasile, Florința Igor a fost asigurat că activitatea desfășurată de cel din urmă este conformă normelor legislației muncii din Spania, astfel că lui Florința Igor i s-a comunicat că va încheia un contract individual de muncă și v- a achita contribuții la statul spaniol.

Până la plecarea din Spania, având în plan achiziționarea unui apartament și conștientizând că banii acumulați nu pot fi justificați la momentul încheierii tranzacției de vânzare-cumpărare, în contextul în care după cum s-a menționat mai sus, marea majoritate a salariului îi era achitat cash, Florința Igor a solicitat de la Butuc Vasile eliberarea unui act ce atestă proveniența banilor și faptul că banii acumulați au provenit din relațiile de muncă cu compania acestuia, la care, Butuc Vasile i-a înmânat un înscris în limba spaniolă, pe care l-a rugat să îl semneze, ulterior fiindu-i eliberată doar o copie a acestui înscris.

În luna august a anului 2023 însă, Florinta Igor a aflat că a fost acționat în judecată de către Butuc Vasile, astfel că urmare a examinării materialelor cauzei, s-a constatat că la baza pretențiilor invocate în cererea de chemare în judecată înaintată de Butuc Vasile, stă așa zisa confirmare a proveniență banilor, nu este o justificare a proveniență banilor, ci un act juridic fraudulos în temeiul căruia lui Florința Igor i s-a incriminat existența unei datorii în mărime de 25 000 Euro.

În cadrul ședinței de examinarea cauzei în fond, la data de 07 noiembrie 2024 avocatul Botezatu Mihai în interesele pârâtului Florința Igor a depus cerere privind ridicarea excepției de tardivitate.

În motivarea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate a invocat că la data de 28.04.2023, Butuc Vasile s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Florința Igor, având ca obiect încasarea sumei de 25 000 Euro. Conform cererii Butuc Vasile ar fi acordat lui Florința Igor un împrumut în cuantum de 25 000 Euro pentru achiziționarea de către Florința Igor a unui apartament în or. Cahul. Raportul juridic dintre părți a fost materializat printr-o recipisă, întocmită în limba spaniolă, fără a fi datată și fără a se conține careva termeni de executare a obligației de rambursare a presupusei sume împrumutate. Mai notează că la data de 05.06.2024, ora 14:00 a avut loc ședința de judecată în cadrul căreia reclamantul Butuc Vasile a declarat faptul că așa-zisul împrumut în sumă de 25 000 Euro i-a fost acordat lui Florința Igor în luna august a anului 2019. Tot atunci a mai declarat că potrivit înțelegerii dintre părți, rambursarea împrumutului urma sa aibă loc în rate fixe, prin reținerea acestora din salariu la finele fiecărei luni. Din conținutul cererii de chemare în judecată, rezultă că pârâtul nu ar fi rambursat nimic din suma încasată cu titlu de împrumut. În acest context, comunică instanței de judecată că, din afirmațiile reclamantului coroborate cu prevederile Codului civil, rezultă că scadența așa-zisului împrumut a survenit în luna noiembrie a anului 2019, or, potrivit art. 864 alin. (2) lit. b) Cod civil, în cazul în care obligația pecuniară urmează a fi executată în rate, creditorul poate pretinde executarea imediată a ratelor neajunse la scadență dacă o rată rămîne neplătită, total sau parțial, mai mult de 45 de zile de la scadența acesteia.

Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, este de 3 ani, astfel urmează a se reține că cererea de chemare în judecată privind încasarea așa-zisului împrumut de 25 000 Euro, urma a fi înaintată cel târziu la sfârșitul lunii noiembrie a anului 2022, însă cum rezultă din materialele cauzei Butuc Vasile s-a adresat Judecătoriei Cahul, sediul Central cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Florința Igor abia la data de 28.04.2023, adică cu 5 luni peste termenul prevăzut de lege. Mai mult Butuc Vasile nu a înaintat instanței de judecată o cerere privind repunerea în termen, în care să invoce și să probeze motivele care au stat la baza înaintării peste termenul legal a cererii de

chemare în judecată, constatându-se astfel abia în faza de examinare a cauzei faptul că așa-zisul drept de creanță față de Florința Igor s-a născut în luna august a anului 2019.

În asemenea circumstanțe, consideră că cererea de chemare în judecată depusă de Butuc Vasile peste termenul legal de 3 ani, urmează a fi respinsă ca tardivă având ca bază ridicarea de către reprezentantul pârâtului la data de 05.06.2024 a prezentei excepții de tardivitate.

Referitor la etapa la care a fost înaintată prezenta excepție de tardivitate, notează că dreptul pârâtului de a invoca excepția de tardivitate s-a născut în faza de dezbateri judiciare, atunci când fiind audiat, Butuc Vasile a declarat că pentru prima dată a împrumut lui Florința Igor 25 000 Euro în luna august a anului 2019. Din materialele cauzei, cât și din afirmațiile anterioare ale reprezentantului reclamantului pînă la etapa de dezbateri judiciare nimeni nu a cunoscut termenul când a survenit dreptul la acțiune. În acest context, a fost în imposibilitate de a înainta cererea de excepție de tardivitate în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Consideră că această omisiune nu îi este imputabilă, or, pînă la data de 05.06.2024, nici pârâtul și instanța de judecată nu a cunoscut care a fost data când a fost acordat așa-zisul împrumut.

În asemenea circumstanțe, consideră că cererea de excepție de tardivitate a fost înaintată în termen, iar în caz contrar, având la bază argumentele sus-relatate, solicită repunerea în termenul de înaintare a prezentei excepții de tardivitate, cu admiterea acesteia și respingerea acțiunii înaintate de Butuc Vasile ca fiind tardivă., prin prisma art. 116 Cod de procedură civilă.

Poziția primei instanțe.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul central din data de 19 noiembrie 2024 s-a admis repunerea în termen a cererii privind ridicarea excepției de tardivitate.

S-a admis cererea privind ridicarea excepției de tardivitate înaintată de reprezentantul pârâtului, avocat Botezatu Mihai în cadrul examinării cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Butuc Vasile către Florința Igor cu privire la încasarea datoriei și cererii reconvenționale cu privire la declararea nulității actului juridic.

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Butuc Vasile către Florința Igor cu privire la încasarea datoriei și cererii reconvenționale cu privire la declararea nulității actului juridic, ca fiind tardivă.

Solicitarea recurentului.

În dezacord cu încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 19 noiembrie 2024, la data de 17 decembrie 2024 avocatul Patic Eduard în interesele lui Butuc Vasile a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii menționate, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă cererea privind excepția de tardivitate, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond pentru examinarea fondului cauzei.

În motivarea recursului a indicat că, potrivit cererii privind excepția de tardivitate, se invocă că, din declarația lui Butuc Vasile reiese că împrumutul a avut loc în luna august 2019, respectiv, fiind încălcat termenul general de prescripție de 3 ani, prevăzut de norma art. 391 alin. (1) Cod civil.

În conformitate cu prevederile art. 5 Cod de procedură civilă. orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege. pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Iar potrivit, prevederilor art. 183 alin. (l) și (2) Cod de procedură civilă, după ce primește cererea de chemare în judecată, judecătorul pregătește cauza pentru dezbateri judiciare, pentru a asigura judecarea ei justă și promptă. Pregătirea pentru dezbatere judiciară este obligatorie pentru orice cauză civilă.

În acord cu prevederile art. 184 Cod de procedură civilă, încheierea privind pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare se emite de către judecător, fără înștiințarea participanților la proces, în decursul a 1 5 zile de la data la care s-a dat curs cererii de chemare în judecată, cu enumerarea actelor ce urmează a fi efectuate pentru pregătirea cauzei și cu indicarea termenelor îndeplinirii lor.

Conform prevederilor art. 185 alin. (l) lit. n) Cod de procedură civilă, judecătorul. în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, la cerere, soluționează excepția de tardivitate a pretențiilor.

Mai mult prevederile art. 186 [1] Cod de procedură civilă, care este o normă imperativă, statuează că cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate (. . .).

Reieșind din norma legală citată este cert faptul că excepția de tardivitate poate fi invocată și efectiv soluționată doar în interiorul actelor îndeplinite de judecător în vederea pregătirii pricinii civile pentru dezbaterile judiciare. Așadar, din momentul adoptării încheierii în corespundere cu prevederile art. 190 Cod de procedură civilă, faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare este terminată irevocabil și începe etapa dezbaterilor judiciare.

Sub acest aspect, circumstanțele cauzei denotă faptul că excepția de tardivitate, în temeiul art. 186 [1] Cod de procedură civilă a fost invocată de reprezentantul pârâtului după consumarea fazei de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

Prevederile alin.(2) art. 186[1] Cod de procedură civilă stabilesc expres că excepția de tardivitate obligatoriu sc soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

În corespundere cu art. 321 alin. (l) Cod civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului. Prin urmare, forma scrisă a actului juridic (recipisa) a fost respectată de către părți.

În conformitate cu prevederile art. 861 alin. (l) Cod civil, în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Totodată. în temeiul art. 1247 alin. (4) Cod civil, dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz. împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire. La materialele dosarului este anexată copia avizului de recepție care confirmă faptul că, Florința Igor, la data de 01. 10.2021 , a recepționat cererea prealabilă de soluționare a litigiului, prin care i s-a solicitat onorarea

obligației de achitare a sumei de 25 mii Euro, în decurs de 5 zile din momentul recepționării cererii.

Prin urmare, constată cu certitudine că, cererea de chemare în judecată înaintată de către Butuc Vasile împotriva lui Florința Igor, privind încasarea datoriei în sumă de 25 mii Euro, a fost depusă în interiorul termenului general de 3 ani, prevăzut la norma art. 391 alin. (l) Cod civil și este absolut întemeiată.

Totodată, prezenta încheiere contravine și practicii judiciare existente (a se vedea Decizia Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2024, dosarul nr. 2r-2006/24), unde instanța de recurs a atestat că instanța de fond a adoptat actul judecătoresc contestat contrar normelor de drept procedural ce guvernează situația în speță, deoarece a soluționat pricina potrivit prevederilor art. 186^{1} Cod de procedură civilă, cu încălcarea situației expuse în alin.(l) al acestei norme legale, deoarece cererea privind excepția de tardivitate a fost înaintată de după finalizarea etapei de pregătire a pricinii pentru dezbateri. In acest sens, instanța de recurs a relevat că instanțele judecătorești nu sunt în drept de a admite derogări de la prevederile legii, deoarece principiul preeminenței dreptului nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile. potrivit prevederilor art. 12 Cod de procedură civilă.

Consideră că, judecătorul instanței de fond nejustificat a admis cererea privind ridicarea excepției de tardivitate în totalitate.

Conform art. 6 CEDO, „Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil (...) a cauzei sale, de către o instanță (...), care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...)”.

Curtea a reamintit în mod constant locul important pe care îl ocupă dreptul la un proces echitabil într-o societate democratică (Airey Împotriva Irlandei. pct. 24; Stanev împotriva Bulgariei (MC). pct. 23 1). Această garanție „se numără printre principiile unei societăți democratice în sensul Convenției" (Pretto și alții Împotriva Italiei. pct. 21).

Rezultă că o interpretare restrictivă a garanțiilor oferite de art. 6 CEDO nu este așadar justificată (Moreira de Azevedo împotriva Portugaliei. pct. 66). În plus, cerința echității se aplică întregii proceduri și nu se limitează la ședințele în contradictoriu (Rafinăriile elene Stran și Stratis Andreadis Împotriva Greciei, pct. 49).

De asemenea, art. 6 CEDO descrie garanțiile procedurale specifice acordate părților într-o acțiune civilă. Scopul său principal este de a proteja interesele părților și pe cele ale unei bune administrări a justiției (Niderôst-Huber împotriva Elveției. pct. 30). Astfel, justițiabilul trebuie să-și poată pleda cauza cu eficacitatea dorită (H. împotriva Belgiei. pct. 53).

În speță se constată. încălcarea principiul accesului liber la justiție, numit și dreptul la acțiune. se înțelege „un drept public, care conferă titularului puterea garantată juridic de a recurge la protecția statului în condiții care să oblige instanțele judecătorești competente să se pronunțe asupra pretenției sale”.

Se remarcă că, o garanție a respectării drepturilor omului, Convenția prevede în art.6, pct. I dreptul oricărei persoane la un proces echitabil, statuând că. orice persoană are dreptul de a-i fă examinată cauza în mod echitabil. public și într-un termen rezonabil. de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra Încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

În accepțiunea Convenției, dreptul la un proces echitabil are mai multe componente din care unul este accesul liber la justiție. Accesul liber la justiție este consacrat, ca drept cetățenesc fundamental și prin art.20 din Constituția Republicii Moldova, prin art. 10 din Declarația universală a drepturilor omului, precum și prin art. 14 pct.1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, iar accesul liber la justiție reprezintă facultatea fiecărei persoane de a se adresa unei instanțe judecătorești pentru apărarea drepturilor sale sau valorificarea intereselor sale legitime.

În speță, prin respingerea ca fiind tardive pretențiile recurentului Butuc Vasile, acestuia i se încalcă drepturile prevăzute la art.6 CEDO și, implicit. art.20 din Constituție. care garantează accesul liber la justiție, principiul echității procedurii civile, și se îngrădește în mod inacceptabil dreptul la un proces echitabil.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă, „*termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii*".

Din actele cauzei se constată că, încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost pronunțată la 19 noiembrie 2024 în lipsa părților. Potrivit avizelor de recepție actul contestat a fost recepționat la data de 05.12.2024. Astfel recursul depus la data de 16.12.2024 (prin intermediul Poștei Moldovei), prin prisma prevederilor art. 425 Cod de procedură civilă, se consideră declarat în termen.

Procedura de notificare a fost legal executată.

În corespundere cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, *recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet de 3 judecători, în baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor*".

La caz părțile nu au depus referință.

Aprecierea instanței de recurs.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, *încheierea dată în prima instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului*.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, *Curţile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii*.

În corespundere cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, *instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.*

Conform art.186[1] alin.(4) lit.b) Cod de procedură civilă „*Instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin.(3), este în drept să admită recursul şi să caseze integral încheierea, restituind cauza spre rejudecare.*".

Pornind de la prevederile legale citate, recursul s-a examinat fără participarea părților, însă cu înștiințarea acestora despre data şi ora judecării cauzei în ordine de recurs.

Analizând încheierea recurată în raport cu criticile formulate în recursul declarat, Completul de judecată constată faptul că, încheierea instanței de fond prin care s-a repus în termen cererea privind ridicarea excepției de tardivitate, s-a admis excepția de tardivitate înaintată de reprezentantul pârâtului, avocat Botezatu Mihai și s-a respins ca fiind depusă tardiv acțiunea formulată de Butuc Vasile, este una pripită, motiv pentru care există temeiuri rezonabile de a casa încheierea recurată cu remiterea cauzei la rejudecare din următoarele considerente.

Din actele cauzei rezultă cu certitudine că, la 28 aprilie 2023, în judecătoria Cahul, sediul Central a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de Butuc Vasile către Florința Igor cu privire la încasarea datoriei. Pretențiile solicitantului sunt întemeiate în baza recipisei semnate de părți, prin care Butuc Vasile ar fi acordat lui Florința Igor un împrumut în cuantum de 25 000 Euro pentru achiziționarea de către Florința Igor a unui apartament în or. Cahul.

În cadrul dezbaterilor judiciare reprezentantul pârâtului Florența Igor, avocat Botezatu Mihai a depus cerere privind ridicarea excepției de tardivitate și repunerea în termen a acestei cereri, invocând că abia în ședința din 05.06.2024, reclamantul Butuc Vasile a declarat faptul că așa-zisul împrumut în sumă de 25 000 Euro i-a fost acordat lui Florința Igor în luna august a anului 2019. Tot atunci a mai declarat că potrivit înțelegerii dintre părți, rambursarea împrumutului urma sa aibă loc în rate fixe, prin reținerea acestora din salariu la finele fiecărei luni. Din conținutul cererii de chemare în judecată, rezultă că pârâtul nu ar fi rambursat nimic din suma încasată cu titlu de împrumut, astfel rezultă că scadența așa-zisului împrumut a survenit în luna noiembrie a anului 2019. Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani, astfel acțiunea urma a fi înaintată cel târziu la sfârșitul lunii noiembrie a anului 2022, însă la caz acțiunea a fost depusă la data de 28.04.2023, adică cu 5 luni peste termenul prevăzut de lege.

Prima instanță soluționând cererea, prin încheierea din 19 noiembrie 2024 a respus în termen cerere și a admis cererea privind excepția de tardivitate înaintată de reprezentantul pârâtului și a respins acțiunea ca fiind tardivă.

Pentru a pronunța încheierea instanța de fond a reținut că, reclamantul Butuc Vasile a omis termenul de înaintare a acțiunii privind încasarea datoriei. În sensul vizat fiind reținut că în ședința de judecată din 05.06.2024, ora 14:00 la etapa de dezbateri judiciare, reclamantul Butuc Vasile a declarat că Florința Igor a împrumut suma de 25 000 Euro de la Butuc Vasile în luna august a anului 2019. Tot atunci a mai declarat că potrivit înțelegerii dintre părți, rambursarea împrumutului urma sa aibă loc în rate fixe, prin reținerea acestora din salariu la finele fiecărei luni. Prin urmare, în luna septembrie a anului 2019, odată cu salariul primit, Florința Igor urma să achite prima rată din împrumut. Reținând cele constatate și enunțate, prin prisma dispoziției art. 272 alin. (1) Cod civil, instanța de judecată a conchis că dreptul la acțiune a reclamantului a apărut în luna septembrie a anului 2019, odată cu salariul primit de Florința Igor pentru luna august 2019.

Analizând încheierea recurată în raport cu criticile formulate în recursul declarat, Completul de judecată constată faptul că, încheierea instanței de fond este una pripită și neîntemeiată, sub aspectul soluționării cererii privind excepția de tardivitate.

În corespundere cu prevederile art. 5 Cod de procedură civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege. pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime*.

Analizând materialele cauzei se atestă că cererea privind excepția de tardivitate a fost invocată în faza de examinare a cauzei civile în fond, fiind solicitată repunerea în termen a cererii privind excepția de tardivitate prin prisma faptului că abia în cadrul dezbaterilor judiciare reclamantul a indicat că împrumutul a fost acordat pârâtului în luna august 2019.

Astfel, la capitol soluționării cererii de tardivitate, norma imperativă prevăzută la art. 186[1] Cod de procedură civilă, stipulează expres că *(1) Cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.*

(2) Excepția de tardivitate și, după caz, repunerea în termen se soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanților citați legal nu împiedică examinarea cererilor.

(3) Dacă nu se dispune repunerea în termen și/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

Reieșind din norma legală citată este cert faptul că excepția de tardivitate poate fi invocată și efectiv soluționată doar în interiorul actelor îndeplinite de judecător în vederea pregătirii pricinii civile pentru dezbaterile judiciare. Așadar, din momentul adoptării încheierii în corespundere cu prevederile art. 190 Cod de procedură civilă, faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare este terminată irevocabil și începe etapa dezbaterilor judiciare.

Sub acest aspect, circumstanțele cauzei denotă faptul că excepția de tardivitate, în temeiul art. 186[1] Cod de procedură civilă a fost invocată de reprezentantul pârâtului după consumarea fazei de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

Prevederile alin.(2) art. 186[1] Cod de procedură civilă *stabilesc expres că excepția de tardivitate <u>obligatoriu</u> sc soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare*.

În corespundere cu art. 321 alin. (1) Cod civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului. Prin urmare, forma scrisă a actului juridic (recipisa) a fost respectată de către părți.

În conformitate cu prevederile art. 861 alin. (l) Cod civil, *în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând*.

Totodată, în temeiul art. 1247 alin. (4) Cod civil, *dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz. împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire*.

La materialele dosarului este anexată copia avizului de recepție care confirmă faptul că, Florința Igor, la data de 01.10.2021 , a recepționat cererea prealabilă de soluționare a litigiului, prin care i s-a solicitat onorarea obligației de achitare a sumei de 25 mii Euro, în decurs de 5 zile din momentul recepționării cererii.

Prin urmare, constată cu certitudine că, cererea de chemare în judecată înaintată de către Butuc Vasile împotriva lui Florința Igor, privind încasarea datoriei în sumă de 25 mii Euro, a fost depusă în interiorul termenului general de 3 ani, prevăzut la norma art. 391 alin. (l) Cod civil și este absolut întemeiată.

În atare ordine de idei instanța de fond a adoptat actul judecătoresc contestat contrar normelor de drept procedural ce guvernează situația în speță, deoarece a soluționat cererea înaintată în baza art. 186^1 Cod de procedură civilă, cu încălcarea situației expuse în alin.(l) al acestei norme legale, deoarece cererea privind excepția de tardivitate a fost înaintată de după finalizarea etapei de pregătire a pricinii pentru dezbateri.

La acest aspect notabil este faptul că instanța de fond nu este în drept de a admite derogări de la prevederile legii, deoarece principiul preeminenței dreptului nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile, potrivit prevederilor art. 12 Cod de procedură civilă.

Circumstanțele constatate la caz atestă că instanța de fond nejustificat a repus în termen cererea privind ridicarea excepției de tardivitate și a admis cererea privind ridicarea excepției de tardivitate, or prin prisma art. 185 alin. (l) lit. n) Cod de procedură civilă, excepția de tardivitate a pretențiilor se soluționează în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, faptul că reclamantul în cadrul dezbaterilor judiciare ar fi invocat că împrumutul a fost acordat pârâtului în luna august 2019, nu constituie temei de repunere în termen a cererii privind ridicarea excepției de tardivitate. Mai mult că pârâtul recepționat cererea prealabilă cu privire la restituirea împrumutului, la 01.10.2021, însă nu a reacționat în nici un mod.

Potrivit art. 6 pct.1 CEDO***, orice persoana are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil***. Colegiul judiciar menționează faptul că, îi revine instanței de judecată obligația pozitivă să verifice cauza sub toate aspectele, să analizeze probatoriul administrat, inclusiv legalitatea acestuia, să cerceteze aspectele de fapt şi conformitatea lor cu motivele de drept invocate şi să ofere o soluție argumentată și motivată temeinic.

Dreptul la un proces echitabil vizează respectarea principiului egalităţii armelor, unde fiecare din părţi urmează să obţină posibilitatea de a-şi prezenta cauza în condiţii egale, care să nu plaseze într-o situaţie net dezavantajoasă în raport cu adversarul.

Instanța de recurs reține că, principiul egalităţii armelor – care reprezintă unul din elementele noţiunii mult mai largi a procesului echitabil – presupune că fiecare parte beneficiază de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul, în condiţiile care nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte, în așa fel fiind asigurată și respectarea principiului securităţii raporturilor juridice, toate fiind părți constituente ale procesului echitabil.

Întru asigurarea calității actului de justiție, motivarea în fapt a hotărârii cuprinde analiza şi evaluarea probelor pe baza cărora s-a stabilit existenţa sau inexistenţa faptelor şi împrejurărilor

constatate, iar motivarea în drept cuprinde justificarea aplicării în cauza judecată a anumitor norme de drept, căror li se va da o anumită interpretare.

În conformitate cu jurisprudența, CtEDO , motivarea unei hotărâri nu este o problemă de volum, ci una de esenţă, de conţinut, urmând a fi clară, concisă şi concretă, în concordanţă cu probele şi actele din dosar, asigurând o garanţie pentru părţi în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, precum şi singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar, circumscriindu-se astfel noţiunii de proces echitabil în condiţiile prevăzute de art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

În mod necesar, o hotărâre judecătorească trebuie să cuprindă în motivarea sa argumentele pro şi contra care au format, în fapt şi de drept, convingerea instanţei cu privire la soluţia pronunţată, argumente care în mod necesar, trebuie să se raporteze pe de o parte, la susţinerile şi părerile părţilor, iar pe de altă parte, la dispoziţiile legale aplicabile cazului din speţă.

La rejudecarea prezentei cauze, instanța urmează să țină cont de cele menționate în prezenta decizie, întru excluderea repetării erorilor admise, dispunând examinarea ei amplă și obiectivă, în ansamblu sub toate aspectele și în corespundere cu normele procesual-civile, adoptând în rezultat o hotărâre motivată și întemeiată.

În baza celor expuse, potrivit prevederilor art. 424, 427, lit. b), 428 Cod de procedură civilă, Completul de judecată, –

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de avocatul Patic Eduard în interesele lui Butuc Vasile.

Se casează integral încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 19 noiembrie 2024, pronunțată la cererea privind ridicarea excepției de tardivitate depusă de reprezentantul pârâtului, avocat Botezatu Mihai în cadrul examinării cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Butuc Vasile către Florința Igor cu privire la încasarea datoriei și cererea reconvențională cu privire la declararea nulității actului juridic, cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Președintele ședinței, judecător: Natalia BONDARENCO

Judecătorii : Vitalie MOVILĂ

Serghei PILIPENCO